

Різдвяне послання
Патріарха Московського і всієї Русі КИРИЛА
архіпастирям, пастирям, дияконам, чернецтву
й усім вірним чадам Руської Православної Церкви

Преосвященні архіпастирі, чесні пресвітери та диякони,
благочестиві інокі та інокіні, дорогі брати й сестри!

У цю святу ніч сердечно вітаю всіх вас і від душі поздоровляю з великим святом Різдва Христового: святом виконання стародавніх обітувань про спасіння людського роду, святом невимовної любові Творця до Свого творіння, святом пришествя у світ Сина Божого — Месії.

За минулі століття багато було сказано святими отцями про таємниці Боговтілення. І нині ми, як і вони колись, дослухаємося до слів церковних молитов і піснеспівів, із благоговінням слухаємо Святе Письмо, що оповідає про цю славу подію, і не перестаємо дивуватися з цього предивного чуда.

Розмірковуючи про Різдво Христове, преподобний Симеон Новий Богослов пише так: *«Бог, прийшовши у світ, <...> поєднав єство Божеське з єством людським, щоб людина зробилася богом, і в цю людину, яка зробилася богом за благодаттю, таємниче вселилася Пресвята Трійця»* (Слово 10). А преподобний Єфрем Сирін так каже про Боговтілення: *«Нині Божество поклато на Себе печать людства, щоб і людство прикрасилося печаттю Божества»* (Піснеспіви на Різдво Христове).

Слухаючи ці мудрі слова, запитаємо самі себе: яким чином можемо ми прикраситися цією божественною печаттю? Як нам досягти богоподібності, до якої покликані люди від створення світу? Як нам жити, щоб відобразився в нас Христос (Гал. 4, 19)? Відповідь проста: будемо дотримуватися заповідей Спасителя. Разом з апостолом Павлом звертаюся до всіх вас, дорогі мої: *«Носіть тягарі один одного, і так здійснисте закон Христовий»* (Гал. 6, 2). Любов'ю все покривайте — і матимете душевний мир і спокій. Будьте до всіх великодушні — і в серцях ваших запанує радість, яку *«ніхто не відбере у вас»* (Ін. 16, 22). *«Терпінням вашим спасайте душі ваші»* (Лк. 21, 19) — і успадкуєте життя вічне.

Як важливо, щоб ми, християни, не тільки закликали інших дотримуватися високих моральних ідеалів, а й самі намагалися втілювати ці ідеали у своєму повсякденному житті, й насамперед через служіння ближнім. І тоді милістю Божою матимемо в собі істинні плоди Духа: *любов, радість, мир, довготерпіння, добрість, милосердя, віру, сумирність, стриманість* (Гал. 5, 22–23).

«Будемо уважні один до одного, заохочуючи до любові та добрих справ» (Євр. 10, 24). Долаючи конфлікти й розбрат, ми несемо світові найпереконливішу проповідь про Народженого Спасителя й ділами свідчимо

про надзвичайну красу та духовну силу православної віри.

Ми увійшли в 2017 рік. Рівно сто років віддаляє нас від подій, що радикально змінили життя Росії — великої багатонаціональної країни, і ввергли її в безумство громадянської війни, коли діти повстали проти батьків і брат пішов на брата. Ті втрати і скорботи, яких після цього зазнав наш народ, були багато в чому спричинені руйнуванням тисячолітньої державності та боротьбою з релігійною вірою людей, що породило глибокий розкол у суспільстві.

Ми з трепетом і благоговінням згадуємо подвиг новомучеників і сповідників Церкви Руської, молитвами яких, віримо, не залишив Господь народ наш і дарував йому сили на звершення великих трудових і ратних подвигів, що призвели до перемоги в найстрашнішій війні з усіх воєн, до відбудови країни, до досягнень, що викликають захоплення.

Ми дякуємо Господу за явлене всьому світові чудо — воскресіння віри і благочестя в народі нашому, за відновлення зруйнованих святинь, за нові храми й монастирі, саме будівництво яких — видимий знак глибоких змін, що відбулися в серцях людей.

В останні десятиліття в нашому житті було й залишається нині чимало труднощів і випробувань. Але всі вони тимчасові, а тому й не страшні. Досвід минулого століття багато чого нас навчив і від багато чого має застерегти.

Будемо безбоязно йти стежею спасіння, *бо з нами Бог*. Будемо зміцнюватися у вірі, *бо з нами Бог*. Будемо утверджуватися в надії, *бо з нами Бог*. Будемо зростати в любові й творити добро, *бо з нами Бог*.

Усе своє уповання покладімо на Господа, бо Він є *«твердиня вічна»* (Іс. 26, 4) і, за свідченням апостола Петра, *«нема ні в кому іншому спасіння»* (Діян. 4, 11). Світло Христове нехай осяває завжди наш земний шлях, і цей шлях нехай приведе нас до Царства Небесного, уготоване Господом для тих, хто любить Його.

Духовно радіючи сьогодні разом з усіма вами, що живите у різних країнах, містах і селищах, але складаєте єдину Церкву Христову, хотів би молитовно побажати кожному з вас здоров'я душевного і тілесного, миру в ваших родинах, успіхів у трудах. І нехай дарує Народжений у Віфлеємі Господь і Спаситель кожному з нас можливість з новою силою і всім серцем відчувати Його присутність у нашому житті. Амінь.

ПАТРІАРХ МОСКОВСЬКИЙ І ВСЕЇ РУСІ

*Різдво Христове
2016/2017 року*